

[Ide írhat]

Tatabányai Árpád Gimnázium

Helyi tanterv

HT6-2020

Hat évfolyamos gimnázium

Állampolgári ismeretek

Állampolgári ismeretek tantárgy kulcskompetenciákat fejlesztő hatásai

Az állampolgári ismeretek tantárgy koncepciójának kialakításában, a nevelési-oktatási szakaszok tervezésekor meghatározó szerepet játszottak azok a társadalmi elvárások, amelyek szerint a mindennapi életben történő eligazodás, az állampolgári léthez szükséges ismeretek, készségek, képességek elsajátítása, összességében a felnőttkori szerepekre való felkészülés már az általános iskola záró szakaszában jelenjen meg. Fontos szerepet kap az a szakmai igény, hogy a demokratikus gondolkodás és a hazaszeretet megalapozása és erősítése már az általános iskolai nevelés időszakában kezdődjön meg.

Az állampolgári ismeretek tantárgy tanulása révén a tanuló támpontokat kap a mindennapi életben történő tájékozódásához. Az alapvető ismeretek elsajátításán túl lehetőség nyílik a készség- és képességfejlesztésre, olyan tevékenységek kipróbálására és gyakorlására, amelyek segítik felkészülését a felnőtt szerepekre, megalapozzák a tájékozott, nyitott és érdeklődő személyiség és felelős polgári mentalitás kialakulását. A tantárgy fontos terepe a közösségért történő felelősségvállalás kialakításának, hazaszeretet, a nemzeti öntudat kialakításának és megerősítésének, a haza iránti kötelezettségek megismerésének.

Az új tantárgy először a 7-8. évfolyam nevelési-oktatási szakaszában jelenik meg, miközben – közös tanulásterületen osztozva – több szállal kötődik a történelem, valamint az erkölcs és etika tantárgyakhoz. A közös tanulásterülethez tartozó ismeretek köre, a jelenségek és folyamatok értelmezése, az ok – okozati összefüggések érvényesítése, a mérlegelő gondolkodás megalapozása, a társas együttműködés, az egyén és közösség viszonyának kérdései, a közösségi értékek és a felelősségvállalás kiemelése, a társadalmi együttélés követelményeinek és dilemmáinak megbeszélése a történelem, az állampolgári ismeretek, az erkölcs és etika tantárgyak tanulásának folyamatos összehangolását és együttműködését feltételezi. Épít a hon – és népismeret tantárgy ismeretanyagára, nevelési céljaira is. A tantárgy a földrajz tanuláshoz is kötődik, hiszen a lokális és a regionális szemlélet kialakítása, a társadalmi alrendszerek funkcióinak és az intézmények szerepének vizsgálata mindkét diszciplína fejlesztési feladatai között szerepel. Az állampolgári ismeretek tantárgynak is célja a pénzügyi tudatosság megalapozása és a fenntarthatóság kritériumainak megismertetése, ezért – mind az általános iskolai, mind a középiskolai képzés záró szakaszában – épít a földrajz keretében tanult gazdasági és pénzügyi ismeretekre.

Az állampolgári ismeretek tantárgy a Nemzeti alaptantervben rögzített kulcskompetenciákat az alábbi módon fejleszti:

A tanulás kompetenciái: A tanuló az információk gyűjtése, rendszerezése és feldolgozása közben megkülönbözteti a lényegest a lényegtelentől, és arra törekszik, hogy hiteles szövegeket használjon fel beszámolóí elkészítéséhez. Önállóan vagy megadott szempontok alapján

[Ide írhat]

képes megkülönböztetni egymástól a megalapozott, tudományos háttérű és a hamis következtetéseket tartalmazó leírásokat, gondolatsorokat. Az érveléstechnikák alkalmazásával, mások véleményének megismerésével tovább fejlődik vitakultúrája.

A kommunikációs kompetenciák: A tanuló véleménynyilvánításához, érveléséhez, a vitahelyzetekben való megszólalásaihoz a kommunikációs helyzetnek megfelelő nyelvhasználat és viselkedés társul. A véleménynyilvánítás és a vitakultúra fejlesztése az autonóm magatartás kialakulását és a másik ember iránti tiszteletet, a más vélemények mérlegelését egyaránt segíti.

A digitális kompetenciák: A tanuló információk gyűjtéséhez és rendszerezéséhez használja a könyvtári dokumentumokat és az internetet, a beszámolóok egy részéhez digitális tartalmakat készít. Az önálló és a társas tanulás folyamatában tanári segítséggel körültekintően választja ki az ismeretforrásokat, ha szükséges, tanácsot kér vagy tanácsot ad a médiahasználatról.

A matematikai, gondolkodási kompetenciák: A tanuló információkat, tényeket, adatokat gyűjt, válogat, önállóan vagy társaival együttműködve rendszerez. Társadalmi jelenségeket hasonlít össze, összefüggéseket állapít meg, következtetéseket, magyarázatokat fogalmaz meg. A társadalommal, a honvédelemmel és az állampolgári feladatokkal kapcsolatban képes a problémák azonosítására, releváns kérdéseket alkot, javaslatokat tesz, társaival tervezeteket készít. Nyitott annak átgondolására, hogy a tudományos-technológiai fejlődés, a környezetvédelemmel kapcsolatos problémák és a fenntarthatóság kérdésköre miképpen hat életújtára, családjára és hazájára.

A személyes és társas kapcsolati kompetenciák: A pedagógus vagy a társak orientáló észrevételeit, javaslatait és tanácsait figyelembe véve a tanuló képes korrigálni álláspontját, véleményét, valamint módosíthatja, átértékelheti, felülbíráhatja döntéseit. A társas tanulás közösségi élménye növeli önbizalmát, önbecsülését, egyúttal segíti reális énképének alakulását, és erősíti a közösségért történő felelősségvállalást.

A kooperatív tanulás révén az együttes tevékenység saját élménnyé válik. A tanuló társaival közös véleményt alakít ki, javaslatokat fogalmaz meg és terveket készít. A tanulás folyamán sok esetben társaival együttműködve dolgoz fel szövegeket, készít beszámolókat, gyűjt információkat, továbbá bekapcsolódik egy téma vagy probléma közös megbeszélésébe, ennek során érveket-ellenérveket fogalmaz meg.

A tanulási tevékenységek jellege, a társas tanulás lehetőségei olyan szituációkat és légkört teremtenek, amelyek biztosítják a tanuló szorongásmentes önkifejezését, ezek révén támogatják véleményének, gondolatainak, érveinek szabad kifejtését, ugyanakkor tudatosítják, hogy saját szempontjai csak mások hasonló megnyilvánulásainak tiszteletben tartásával, érveinek megértésével, egyeztetésével érvényesülhetnek.

A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái: A tanuló lakóhelye történetét és a település kulturális, néprajzi értékeit megismerve arra törekszik, hogy gazdagítsa a

[Ide írhat]

helyi társadalom életét. Önállóan és társaival együttműködve újságcikket ír, weboldalt szerkeszt. Problémaérzékenység, egyúttal együttműködő, segítő szemlélet jellemzi a projekteken való tevékenységét.

Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák: A mindennapi élethez kapcsolódó készségfejlesztés, a hivatali ügyintézés intézményeinek és alapvető eljárásainak megismerése, a munkavállaláshoz szükséges ismeretek és készségek megszerzése, fejlesztése elősegíti a tanulónak a felnőtt szerepekre való felkészülését. A tanuló javaslatokat fogalmaz meg, tervezeteket készít; mindez hozzájárul az innováció iránti nyitottság és igény, valamint a felelősségteljes munkamorál megalapozásához.

8. évfolyam

Az állampolgári ismeretek tantárgy tanulásával a tanuló azokat az érvényes ismereteket sajátíthatja el és azon készségeket szerezhetheti meg, amelyeket a mindennapi életben hasznosíthat, amelyek révén felkészülhet felnőtt szerepeire, tudatos és felelős állampolgárrá és egyben elkötelezett hazafivá válhat.

A témakörök struktúrájának kialakításakor két alapvető szempont érvényesült. A témák bővülő egymásra épülése koherens rendszert alkot: a család, mint a társadalom legalapvetőbb intézménye, a tanuló településének megismerése, a lakóhely kulturális értékeinek kiemelése, az intézmények, szervezetek működésének, majd a nagyobb rendszerek funkciójának vizsgálata, a nemzeti közösséghez tartozás feltételeinek számbavétele, a nemzeti identitás alkotóelemeinek megbeszélése, a haza iránti kötelezettségek megismerése, a nemzeti/etnikai kisebbségi jogok azonosítása. Ezen témakörök egymásra épülésével a tanuló rendszerszemlélete is alakul: differenciált tudást szerezhethet meg szűkebb és tágabb környezetéről, hazájáról és a társadalomról, amelyben él.

A tanuló elsajátítja a mindennapi életben alkalmazandó készségeket, tájékozódik a munka világában, megismeri a tudatos fogyasztóvá válás meghatározó és a fenntarthatóság alapvető szempontjait: támogatást kap a felnőtt élet szerepeire történő felkészüléséhez.

Az állampolgári ismeretek tantárgy épít a tanulók együttműködésére, az egyéni teljesítményre és érdeklődésre, valamint a tanulók csoportos tevékenységére. A pedagógus a nevelő – oktató munka során a tanulói tevékenységeket megszervező, irányító, illetve koordináló feladatai is megjelennek, a tanulási folyamatban a segítő-támogató szemléletmód jellemzi a tevékenységét. A tanuló teljesítményének értékelésében az önértékelés, a csoportos megbeszélés, a társak kölcsönös javaslatai is szerepet kaphatnak. A társas tanulás alkalmi révén a tanuló megtapasztalhatja a nézetek, vélemények sokféleségét, kifejezheti saját gondolatait, amelyekbe beépítheti mások értékes megnyilvánulásait, ezek révén fejlődhet önismerete és önértékelése is.

A *Családtörténeti kutatás*, a *Településkutatás* és a *Szaktémák, foglalkozások, mesterség és hivatás* projektet az iskolai tematikus hetek, témahetek, projektnapok keretében valósíthatják meg a tanulócsoporthok.

A tantárgy tanulási eredményeinek követésére alapvetően a tanulást támogató értékelés ajánlott, s ebben a tanulót segítő, fejlesztő visszajelzések, amelyek között a pedagógus és a társak értékelése ugyanúgy szerepet játszik, mint a csoportos megbeszélés és önértékelés. Az értékelési folyamatban kiemelt szempont a tanuló bekapcsolódása a kooperatív tevékenységekbe, továbbá lényeges az önállóan vagy társaival közösen végzett digitális eszközhasználaton alapuló feladatok megoldása. Összegző-minősítő értékelés (ötfokozatú skálán értelmezett érdemjeggyel) javasolt a tanuló mindennapi életben való tájékozódásához kapcsolódó

[Ide írhat]

témakörök esetében (*Mindennapi ügyintézés; Felkészülés a felnőtt szerepekre; Köznevelés; Az egészségügyi rendszer és a szociális ellátás*) és *A magyar állam intézményei; Az állam szerepe a gazdaságban* témakörnél.

A tantárgy heti óraszám: 1

A tantárgy éves óraszám: 34

A témakörök áttekintő táblázata:

TÉMAKÖR NEVE	ÓRASZÁM
Család; a családi szocializáció jellemzői, a hagyományos családmodell	4
A család gazdálkodása és pénzügyei	3
Településünk, lakóhelyünk megismerése	5
Nemzet, nemzetiség; a haza iránti kötelezettségeink	5
A magyar állam alapvető intézményei, az állam szerepe a gazdaságban	5
Mindennapi ügyintézés; felkészülés a felnőttkori szerepekre, feladatokra	4
A fogyasztóvédelem alapjai	3
A nagy ellátórendszerek: köznevelés, egészségügy és szociális ellátás	3
Év végi ismétlés	2
Összes óraszám:	34

TÉMAKÖR:

Család; a családi szocializáció jellemzői; a hagyományos családmodell

ÓRASZÁM: 4 óra

ISMERETEK ÉS FEJLESZTÉSI FELADATOK

Témák	Fogalmak	Fejlesztési feladatok
<i>Család; a családi szocializáci ó jellemzői, a hagyomány os családmod ell</i>	család, házasság, családi szerepek, gyermekvállal ás	<ul style="list-style-type: none">• Az önismeret, önértékelés és a reális énkép alakítása.• A kommunikációs készség fejlesztése.• A véleményalkotás és a véleménynyilvánítás fejlesztése.• Az élményalapú, tapasztalati tanulás elősegítése.• A generációk közötti kapcsolat, a nemzedékek közötti párbeszéd erősítése.• Az egymást követő generációk életútjának megismerése révén a történetiség saját élményű megtapasztalása.• A hagyományos családmodell közösségi és társadalmi fontosságának tudatosítása, a családi szerepek megismerése.• Ismeretszerzés, forrásfeldolgozás a családi szocializáció folyamatáról és jellemzőiről• Családtörténeti kutatás projekt a tanuló választása és egyéni tervezés alapján.• A család fogalma és társadalmi szerepe; A család: szeretetközösség, együttműködés, kölcsönösség, tisztelet; A családi szerepek; A családi szocializáció jellemzői.

TANULÁSI EREDEMÉNYEK

**A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-
oktatási szakasz végére:**

- felismeri a családi szocializációnak az ember életútját befolyásoló jelentőségét.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

[Ide írhat]

- értelmezi a családi kohézió alapelemeit, jellemzőit: együttműködés, szeretetközösség, kölcsönösség, tisztelet;
- értelmezi a család mint a társadalom alapvető intézményének szerepét és jellemzőit;
- felismeri a véleménynyilvánítás, érvelés, a párbeszéd és a vita társadalmi hasznosságát.

LEHETSÉGES TEVÉKENYSÉGEK:

- Különböző szövegtípusok feldolgozása (naplók, ismeretterjesztő szövegek, memoárok) tartalmi elemeinek megértése, értelmezése és bemutatása a család fogalma és társadalmi szerepe témakörben.
- Szempontok és minta segítségével családtörténeti interjúterv összeállítása.
- Káté összeállítása, plakát készítése a családi szerepekről.
- Családtörténeti fotómontázs, digitális tartalmak összeállítása.
- Valós vagy elképzelt családtörténeti interjú készítése.

TÉMAKÖR:

A család gazdálkodása és pénzügyei

ÓRASZÁM: 3 óra

ISMERETEK ÉS FEJLESZTÉSI FELADATOK

Témák	Fogalmak	Fejlesztési feladatok
A család gazdálkodása és pénzügyei	<p>családi háztartás, a család bevételei: jövedelmek, társadalmi juttatások, a tulajdonból származó jövedelmek, örökség, nyereség, a család kiadásai: létszükségleti kiadások, jóléti (például kulturális, szabadidős és rekreációs) kiadások, rendkívüli kiadások, fogyasztás, pénzügyi tudatosság, gazdasági-pénzügyi fenntarthatóság, környezettudatosság</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Az önismeret, önértékelés és a reális énkép alakítása. • A kommunikációs készség fejlesztése. • A csoportosítási és rendszerezési készség fejlesztése; a rendszerszemlélet alakítása. • A több nézőpontú, mérlegelő gondolkodás fejlesztése. • Az élményalapú, tapasztalati tanulás elősegítése. • A digitális kompetencia fejlesztése. • A szövegértés, szövegalkotás fejlesztése. • A véleményalkotás és a véleménynyilvánítás támogatása. • A háztartás fogalmának értelmezése. • A család bevételeinek és kiadásainak csoportosítása. • Információk gyűjtése és értelmezése a család megtakarítási lehetőségeiről. • A tudatos vásárlás családi és társadalmi hatásainak megismertetése, az ok – okozati összefüggések feltárása. • A családok takarékosági lehetőségei, a környezettudatos életvitel. • A családokra jellemző fogyasztási szokások. • Családi költségvetés alapvető elemeinek megismerése, értelmezése, a következtetések megfogalmazása. • Családi háztartás; Bevételek, kiadások; A család fogyasztási szokásai.

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési- oktatási szakasz végére:

- ismeri a családi háztartás összetevőit, értelmezi a család gazdálkodását meghatározó és befolyásoló tényezőket.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- felismeri a családi háztartás gazdasági-pénzügyi fenntarthatóságának
- és a környezettudatos életvitel kialakításának társadalmi jelentőségét.

LEHETSÉGES TEVÉKENYSÉGEK:

- Családi háztartás, a család pénzügyeivel kapcsolatos dokumentumok elemzése.
- Egy elképzelt családi bevételeinek és kiadásainak megtervezése.
- Infokommunikációs eszközök segítségével információk gyűjtése és értelmezése a család megtakarítási lehetőségeiről.
- Érvek összegyűjtése a tudatos vásárlás családi és társadalmi hatásairól.
- Plakát vagy digitális eszközökkel elkészített produktum a bevételekről és a kiadásokról,
- a megtakarítási lehetőségekről.
- A környezettudatos életmód alakításának lehetőségeit, tényezőit feltáró képzelte vagy valós riport készítése.

TÉMAKÖR:
Településünk, lakóhelyünk megismerése
ÓRASZÁM: 5 óra
ISMERETEK ÉS FEJLESZTÉSI FELADATOK

Témák	Fogalmak	Fejlesztési feladatok
<p>Településünk, lakóhelyünk megismerése</p>	<p>intézmény, önkormányzat, polgármester, polgármesteri hivatal, jegyző, egyház, vallási közösség, szervezet, karitatív szervezet, civil szervezet, alapítvány, településfejlesztés, társadalmi felelősség, fenntarthatóság</p>	<ul style="list-style-type: none"> • A csoportosítási és rendszerezési készség fejlesztése; a rendszerszemlélet alakítása. • A több nézőpontú, mérlegelő gondolkodás fejlesztése. • A kommunikációs készség fejlesztése. • A véleményalkotás és a véleménynyilvánítás fejlesztése. • A generációk közötti kapcsolat, a nemzedékek közötti párbeszéd erősítése. • Az élményalapú, tapasztalati tanulás elősegítése. • Az együttműködési és a szervezőkészség fejlesztése. • Szövegértési és szövegalkotási készség fejlesztése. • Digitális kompetencia fejlesztése. • A település, lakóhely környezeti sajátosságainak, történelmének megismerése. • A településen jelenlévő egyházi, vagy kulturális szervezet, sportegyesület megismerése. • A település, lakóhely jellemzőinek megismerése. • A település történelmi, kulturális, néprajzi értékeinek megismerése. • A település, lakóhely közintézményei. • A település fejlesztésének lehetőségei. • A település, lakóhely alapvető jellemzői. • A település történetének sajátosságai. • A lakóhely kulturális értékei. • A településen működő intézmények és szervezetek.

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési- oktatási szakasz végére:

- ismeri településének, lakóhelyének kulturális, néprajzi értékeit, a település történetének alapvető eseményeit és fordulópontjait;
- ismeri a saját településének, lakóhelyének alapvető jellemzőit, értelmezi a településen működő intézmények és szervezetek szerepét és működését.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- társaival együttműködve a lakóhelyével kapcsolatos javaslatokat fogalmaz meg, tervet készít a település fejlesztésének lehetőségeiről;
- felismeri a véleménynyilvánítás, érvelés, a párbeszéd és a vita társadalmi hasznosságát;
- arra törekszik, hogy feladatai egy részét a társas tanulás révén teljesítse;
- önállóan vagy társaival együttműködve javaslatokat fogalmaz meg, tervet, tervezetet készít.

LEHETSÉGES TEVÉKENYSÉGEK:

- Településtörténeti kvíz összeállítása.
- Ötletbörze: a település fejlesztése, a település környezetének javítása.
- Plakát vagy digitális tartalom készítése a település közintézményeiről, működésükről.
- Önálló vagy társas együttműködés eredményeként tematikus fotógalériák összeállítása
- a lakóhelyről, például Lakóhelyem múltja, archív fotók felhasználásával
- (Lakóhelyünk múltja...); Lakóhelyem, ahogy én látom (Lakóhelyünk, ahogy mi látjuk...).
- Kreatív írás: Az önálló vagy a társas tevékenység révén különböző publicisztikai műfajú szövegek alkotása a település kulturális értékeiről és/vagy mindennapi életéről, eseményeiről az iskola honlapja vagy a helyi újság, weboldal számára.
- Helytörténeti tabló készítése.
- Tematikus fotógalériák összeállítása a lakóhelyről: múltja, környezeti-természeti
- és kulturális értékei, jellegzetes épületei.

TÉMAKÖR:

Nemzet, nemzetiség; a haza iránti kötelezettségek

ÓRASZÁM: 5 óra

ISMERETEK ÉS FEJLESZTÉSI FELADATOK

Témák	Fogalmak	Fejlesztési feladatok
<p>Nemzet, nemzetiség ; a haza iránti kötelezettségek</p>	<p>nemzet, nemzeti identitás, honvédelem, nemzeti kisebbség, nemzetiség, nemzetiségi jogok, Európai Unió, jogok és kötelezettségek, hazaszeretet, globalizáció, nemzetpolitika</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Az önismeret fejlesztése. • Az élményalapú, tapasztalati tanulás elősegítése. • A több nézőpontú, mérlegelő gondolkodás fejlesztése. • A kommunikációs készség fejlesztése. • A véleményalkotás és a véleménynyilvánítás fejlesztése. • Digitális kompetencia fejlesztése. • Szövegértési és szövegalkotási készség fejlesztése. • Nemzeti identitás, hazaszeretet kialakítása, megerősítése. • A magyar kulturális örökség és hagyományok megismerése. • A közösség iránti kötelességtudat és felelősségérzet kialakítása, a patriotizmus és lokálpatriotizmus értelmezése. • A honvédelem szerepének, lehetőségeinek, feladatainak megismerése. • Más kultúrák iránti érdeklődés kialakítása. • A nemzetállamok helye, szerepe és fontossága a globális világban. • Magyarország és az Európai Unió kapcsolatrendszerének megismerése, elemzése. • Népek, nemzetiségek megismerése Magyarországon és a Kárpát-medencében. • Nemzetfogalom, nemzeti identitás, nemzetállam; Lokálpatriotizmus, hazafiság, európaiság; Nemzetiségek, nemzetiségi jogok.

TANULÁSI EREDEMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési- oktatási szakasz végére:

- megfogalmazza a nemzeti identitás jelentőségét az egyén és a közösség szempontjából is.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- társaival megvitatja a nemzetek, nemzetállamok helyét és szerepét a globális világban;
- értelmezi és társaival megbeszéli a honvédelem jelentőségét a globalizáció korában;
- felismeri a véleménynyilvánítás, érvelés, a párbeszéd és a vita társadalmi hasznosságát;
- arra törekszik, hogy feladatai egy részét a társas tanulás révén teljesítse;
- beszámolója elkészítéséhez önállóan vagy segítséggel használja az infokommunikációs eszközöket.

LEHETSÉGES TEVÉKENYSÉGEK:

- Forráselemzés: a nemzeti öntudat és a hazaszeretet megjelenése a művészeti alkotásokban.
- Digitális tartalmakkal támogatott előadás készítése a magyarországi nemzetiségek
- vagy egy nemzetiség hagyományairól, kultúrájáról.
- Vita a jogok és kötelességek egyensúlyáról.
- Gyűjtőmunka a honvédelem feladatairól, az ezzel kapcsolatos állampolgári kötelezettségekről.
- Lehetőség szerint a Honvédség állományából előadó meghívása az ország védelmével kapcsolatos feladatok témakörében.
- Grafikus szervező készítése Magyarország legfontosabb kétoldalú és többoldalú kötelezettségeiről, kapcsolatrendszeréről.

TÉMAKÖR:

A magyar állam alapvető intézményei; az állam szerepe a gazdaságban

ÓRASZÁM: 5 óra

ISMERETEK ÉS FEJLESZTÉSI FELADATOK

Témák	Fogalmak	Fejlesztési feladatok
<i>A magyar állam alapvető intézményei; az állam szerepe a gazdaságban</i>	állam, államforma, állampolgárság, alkotmány, Magyarország Alaptörvénye, köztársasági elnök, Országgyűlés, törvény, Kormány, Alkotmánybíróság, jogképeség, korlátozott jogképeség, intézmény, polgári per, büntetőper, bíróság, ügyészség, ügyvéd, közteherviselés, adó, adófajták, adómorál, pénzügyi tudatosság, rendvédelem, katasztrófavédelem	<ul style="list-style-type: none"> • A kommunikációs készség fejlesztése • Digitális kompetencia fejlesztése • Szövegértési és szövegalkotási készség fejlesztése • A csoportosítási és rendszerezési készség fejlesztése; a rendszerszemlélet alakítása • A több nézőpontú, mérlegelő gondolkodás fejlesztése • Az élményalapú, tapasztalati tanulás elősegítése • A magyar állam alapvető intézményeinek megismerése, rendszerezése • A magyar állampolgárság feltételei • A törvényalkotás menete • Az igazságszolgáltatás intézményeinek és funkcióinak megismerése • Az igazságszolgáltatás szereplői és feladatkörük • Az állam feladatainak megismerése, gazdasági szerepének azonosítása • Az állam bevételeinek csoportosítása • A háztartások és az állam kapcsolatrendszere • A közteherviselés, az adózás társadalmi jelentősége • A magyar állam alapvető intézményei: köztársasági elnök, Országgyűlés, Kormány, Alkotmánybíróság; Az

[Ide írhat]

		igazságszolgáltatás funkciója és jellemzői; A bíróságok és az ügyészségek; Az ügyvéd tevékenysége és szerepe; Az állam szerepe a gazdaságban
--	--	--

TANULÁSI EREDMÉLNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési- oktatási szakasz végére:

- ismeri a magyar állam alapvető intézményeinek feladatkörét és működését;
- értelmezi a törvényalkotás folyamatát;
- azonosítja az igazságszolgáltatás intézményeit és működésük jellemzőit;
- értelmezi az állam gazdasági szerepvállalásának területeit.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- felismeri a jogok és kötelességek közötti egyensúly kialakításának és fenntartásának fontosságát;
- beszámolója elkészítéséhez önállóan vagy segítséggel használja az infokommunikációs eszközöket;
- felismeri a közteherviselés társadalmi és erkölcsi jelentőségét, kiemeli az adómorál javításának fontosságát.

LEHETSÉGES TEVÉKENYSÉGEK:

- Magyarország államformáiról időszalagos bemutató készítése.
- A törvényalkotás folyamatának bemutatása tanulói kiselőadás segítségével.
- Folyamatábra vagy egyéb grafikai szervező készítése és értelmezése a törvényalkotás folyamatáról.
- Vita: a közteherviselés szerepéről, az adóelkerülés morális és gazdasági következményeiről.
- Szakértői mozaik: A magyar állam alapvető intézményei; Az állam szerepe a gazdaságban.
- Egy kiválasztott intézmény egy napjáról, az ott elvégzett feladatokról elképzelt hivatalnok élménybeszámolójának készítése.

TÉMAKÖR:
Mindennapi ügyintézés, felkészülés a felnőttkori szerepekre
ÓRASZÁM: 4 óra
ISMERETEK ÉS FEJLESZTÉSI FELADATOK

Témák	Fogalmak	Fejlesztési feladatok
<i>Mindennapi ügyintézés, felkészülés a felnőttkori szerepekre</i>	ügyfélkapu, kormányablak, kormányhivatal, járási hivatal, polgármesteri hivatal, települési, fővárosi és kerületi önkormányzat, körjegyzőség, diákmunka, munkaszerződés, pályaelemzés, pályaelemzés, életpályatervezés	<ul style="list-style-type: none">• A csoportosítási és rendszerezési készség fejlesztése; a rendszerszemlélet alakítása.• A több nézőpontú, mérlegelő gondolkodás fejlesztése.• A kommunikációs készség fejlesztése.• Az élményalapú, tapasztalati tanulás elősegítése.• A generációk közötti kapcsolat, a nemzedékek közötti párbeszéd erősítése.• Digitális kompetencia fejlesztése.• Szövegértési és szövegalkotási készség fejlesztése.• A mindennapi ügyintézés alapvető feladatai, a legfontosabb ügytípusok.• Az elektronikus ügyintézés.• A diákmunka jogi feltételeinek, speciális jellemzőinek megismerése.• Foglalkozások, szakmák, hivatások szempontok csoportosítása, összehasonlítása.• A munkaerőpiac alapvető

[Ide írhat]

		<p>feltételrendszerének megismerése.</p> <ul style="list-style-type: none">• Az életpálya-tervezés kérdései.• A mindennapi ügyintézés területei.• Az állampolgár hivatali ügyintézése.• Foglalkozások, szakmák, a szakmaszerkezet változásai.
--	--	--

TANULÁSI EREDEMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- azonosítja a mindennapi ügyintézés alapintézményeit, az alapvető ellátó rendszerek funkcióját és működési sajátosságait;
- megismeri és értelmezi a diákmunka alapvető jogi feltételeit, kereteit.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- társaival együttműködve információkat gyűjt és értelmez a foglalkoztatás, a szakmaszerkezet változásairól;
- arra törekszik, hogy feladatai egy részét a társas tanulás révén teljesítse;
- beszámolója elkészítéséhez önállóan vagy segítséggel használja az infokommunikációs eszközöket.

LEHETSÉGES TEVÉKENYSÉGEK:

- Tabló készítése a családokat érintő legfontosabb hivatali ügýtípusokról.
- Helyzetgyakorlat vagy szituációs játék a mindennapi ügyintézés egy-egy eljárásáról.
- Vita: a diákmunka szerepe és lehetőségei.
- Kiselőadás, prezentáció készítése a digitalizáció és robotika szerepéről a munkaerőpiac változásaiban.
- A szakmák, foglalkozások, mesterség és hivatás projekthez kapcsolódva beszámoló készítése egy szakmáról, szakmacsoportról.

[Ide írhat]

TÉMAKÖR:

A fogyasztóvédelem alapjai

ÓRASZÁM: 3 óra

ISMERETEK ÉS FEJLESZTÉSI FELADATOK

Témák	Fogalmak	Fejlesztési feladatok
A fogyasztóvédelem alapjai	fogyasztóvédelem, fogyasztói jogok, fogyasztói társadalom, a fogyasztói érdekek védelme, tudatos fogyasztó, fenntarthatóság, ökológiai lábnyom	<ul style="list-style-type: none">• A kommunikációs készség fejlesztése.• A több nézőpontú, értelmező gondolkodás fejlesztése.• A rendszerezési képesség fejlesztése, a rendszerszemlélet alakítása.• Digitális kompetencia fejlesztése.• Szövegértési és szövegalkotási készség fejlesztése.• A döntési képesség fejlesztése.• Az élményalapú, tapasztalati tanulás elősegítése.• A fogyasztóvédelem fogalmának értelmezése.• A fogyasztóvédelem tipikus területei.• A fogyasztói jogok és azok érvényesítésének lehetőségei.• A fogyasztói társadalom kialakulása, sajátosságai: lehetőségek és veszélyek• A tudatos fogyasztói magatartás és a fenntarthatóság, környezetvédelem kapcsolata.• Szerkezeti és folyamatára értelmezése a fogyasztói jogokról és a fogyasztói érdekek érvényesítéséről.• A körültekintő vásárlást megalapozó tájékozódás fontosságának tudatosítása.• Fogyasztóvédelem; fogyasztói jogok; tudatos fogyasztó.

TANULÁSI EREDEMÉNYEK

**A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-
oktatási szakasz végére:**

- fogyasztási szokásaiban érvényesíti a tudatosság szempontjait is.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- tisztában van a fogyasztóvédelem fő színtereivel, eszközeivel, jogszabályaival,
- elsajátítja és alkalmazza a tudatos fogyasztás fő elveit,
- fokozottan figyelembe veszi a tudatos fogyasztás környezetvédelmi szempontjait.

LEHETSÉGES TEVÉKENYSÉGEK:

- Fogyasztóvédelemi tájékoztató plakát készítése.
- Elképzelt vagy valós fogyasztóvédelmi esetek gyűjtése a sajtóból vagy a világháló segítségével.
- Animáció vagy prezentáció készítése a tudatos fogyasztói magatartás ismérveiről.
- Vita: a tudatos fogyasztói magatartás és a fenntarthatóság kapcsolatáról.
- Folyamatábra készítése a fogyasztói társadalom kialakulásának hatásairól a természeti környezetre.

TÉMAKÖR:

A nagy ellátórendszerek: köznevelés, egészségügy és a szociális ellátás

ÓRASZÁM: 3 óra

ISMERETEK ÉS FEJLESZTÉSI FELADATOK

Témák	Fogalmak	Fejlesztési feladatok
A nagy ellátórendszerek: köznevelés, egészségügy és a szociális ellátás.	köznevelés, felsőoktatás, szakképzés, egészségügyi rendszer, társadalombiztosítás, szociális ellátás, családtámogatás, kórház, rendelőintézet, szakorvos, háziorvos	<ul style="list-style-type: none">• A csoportosítási és rendszerezési készség fejlesztése; a rendszerszemlélet alakítása.• A kommunikációs készség fejlesztése.• Az élményalapú, tapasztalati tanulás elősegítése.• Szövegértési és szövegalkotási készség fejlesztése.• Digitális kompetencia fejlesztése.• Az empátia erősítése.• Az oktatási rendszer legfontosabb elemei, szereplői; felépítése, feladatai .• Az egészségügyi ellátás szinterei, feladatai, szereplői.• A szociális ellátórendszer feladatai, szerepe a társadalomban.• A közfeladatot ellátó személyek (pl. pedagógusok, orvosok, mentők) feladatai, kiemelt társadalmi hasznosságuk megértése.• A nagy ellátórendszerek társadalmi, gazdasági hatásainak megismerése.• A köznevelési, az egészségügyi és a szociális intézmények jellemzői.

TANULÁSI EREDEMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési- oktatási szakasz végére:

- értelmezi az alapvető ellátórendszerek funkcióját.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- beszámolója elkészítéséhez önállóan vagy segítséggel használja az infokommunikációs eszközöket.

LEHETSÉGES TEVÉKENYSÉGEK:

- Tájékoztató plakát készítése egy elképzelt település orvosi ellátásáról.
- Továbbtanulási tanácsadó kiadvány szerkesztése 8. évfolyamos tanulók részére az egyes iskolatípusokról.
- Vita: a szociális ellátás szerepéről és a társadalmi szolidaritás fontosságáról.
- Szempontok segítségével beszámoló készítése egy-egy ellátórendszer jellemzőiről: köznevelés, egészségügyi rendszer, szociális ellátás.
- Információ gyűjtése és digitális térkép készítése a település/járás vagy kerület/megye egészségügyi ellátást biztosító intézményeiről.
- Grafikai szervező készítése az általános iskola feladatairól, szerepéről a diákok szemszögéből.
- Prezentáció készítése a valamelyik ellátórendszer működéséről.

TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- elsajátítja a mindennapi életben alkalmazandó készségeket,
- tájékozott a munka világában,
- megismeri a tudatos fogyasztóvá válás meghatározó és a fenntarthatóság alapvető szempontjait,
- felkészül a felnőtt élet szerepeire.